

อิทธิพลขององค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
ผ่านการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

The Influence of Accounting Learning Organization on the Quality of
Financial Report through the Application of Accounting Innovation of
Bookkeepers in Bangkok

สุขมงคล เลิศภิรมย์สุข^{1*}, สุนา สุทธิเกียรติ², อรสา อรามรัตน์³, ปรียานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ⁴
Sukmongkol Lertpiromsuk^{1*}, Suna Sudhikiat², Orasa Aramrattana³, Preyanuch Kijrungrorjarean⁴

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี^{1*, 2, 3, 4}

Faculty of Accountancy, Thonburi University^{1*, 2, 3, 4}

sukmongkol_ac@thonburi-u.ac.th^{1*}

ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author)^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีขององค์การที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน 2) ระดับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีของผู้ทำบัญชี 3) ระดับคุณภาพการจัดทำรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชี และ 4) อิทธิพลขององค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินโดยมีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีเป็นตัวแปรส่งผ่าน การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน พ.ศ. 2566 ด้วยแบบสอบถามออนไลน์จาก ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ทำบัญชีมีการปฏิบัติงานอยู่ในองค์การที่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีอยู่ในระดับสูงมาก มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีอยู่ในระดับสูง และสามารถจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับสูงมาก นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วนของอิทธิพลที่องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับองค์การในเปลี่ยนแปลงองค์การสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี และการส่งเสริมให้เกิดการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี อันจะนำไปสู่การจัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างมีคุณภาพ

คำสำคัญ: องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี, นวัตกรรมทางการบัญชี, คุณภาพรายงานทางการเงิน

Abstract

This research aimed to investigate 1) the level of the accounting learning organization in which bookkeepers currently work, 2) the level of application of accounting innovations of bookkeepers, 3) the level of the quality of financial reports, and 4) the mediation effect of application of accounting innovations on the impact of accounting learning organization on the quality of financial reports. Data were collected during January – April, 2023 via online questionnaires from 400 bookkeepers in Bangkok, and analyzed by regression analysis. The results found that the bookkeepers worked in an organization with a very high level of accounting learning organization, applied an accounting innovation in high level, and could write a financial report within very high quality. In additions, it also found that the application of accounting innovations is the partial mediator in the relationship between accounting learning organization and the quality of financial reports at the statistical significance level of 0.05. The results of this study will serve as guidelines for organizations in change management for becoming an accounting learning organization, and promoting the application of accounting innovations, which could lead to the quality of financial reports.

Keywords: Accounting learning organization, Accounting innovations, Quality of financial reports

บทนำ

ในสภาวะปัจจุบันมีการแข่งขันด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรง การดำเนินธุรกิจจึงต้องปรับตัวให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ข้อมูล (information) เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างมากสำหรับการตัดสินใจของบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหาร ซึ่งข้อมูลทางบัญชี (Accounting Information) เป็นหนึ่งในข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจทางธุรกิจ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่แสดงผลการดำเนินงานในอดีตที่ผ่านมา และให้เห็นถึงฐานะทางการเงิน หรือความมั่นคงของธุรกิจ ที่จะป็นสิ่งบ่งบอกฐานะทางการเงินและความมั่นคงของธุรกิจในอนาคต (Ankrah et al., 2015) การนำเสนอข้อมูลทางบัญชีจึงต้องมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ประกอบกับสภาวิชาชีพบัญชีได้มีการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีโดยนำมาตรฐานระหว่างประเทศมาใช้ในงานบัญชีเพื่อให้รายงานทางการเงินมีประสิทธิภาพและเกิดคุณภาพ

ประสิทธิภาพของรายการทางการเงิน เป็นการนำเสนอข้อมูลรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพโดยรายงานทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ สามารถวัดได้จากคุณภาพของรายงานทางการเงิน ซึ่งรายงานทางการเงินจะต้องมีองค์ประกอบตามลักษณะเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความมีสาระสำคัญ และความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม รวมทั้งลักษณะเชิงคุณภาพเสริม ได้แก่ การเปรียบเทียบกันได้ การพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันต่อเวลา และความเข้าใจได้ (ประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่ 48/2563, 2563) ทั้งนี้การจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพเริ่มผู้ทำบัญชีจะต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานจนเกิดความรู้ความเข้าใจเกิดความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน ซึ่งหากนักบัญชีปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะช่วยลดข้อผิดพลาดในการทำงานได้ และสามารถนำเสนอรายงานทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่หากนักบัญชีไม่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน ก็จะส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงาน การปฏิบัติงานล่าช้า รายงานทางการเงินขาด

ประสิทธิภาพ และอาจนำมาซึ่งส่งการตัดสินใจทางธุรกิจที่ผิดพลาดได้ (ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์, 2561) ดังนั้นนักบัญชีจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยจะต้องมีความเข้าใจระบบสารสนเทศทางการบัญชี และเทคโนโลยีในระดับที่สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบ และสามารถประยุกต์นวัตกรรมทางการบัญชีมาใช้ในการปฏิบัติงานได้ (ราชิต ไชยรัตน์, 2563)

นวัตกรรมการบัญชีถูกพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการขององค์กร โดยเป็นประโยชน์ทั้งในทางบัญชีการเงินซึ่งเป็นการจัดเตรียมสารสนเทศให้กับหน่วยงานภายนอก ได้แก่ ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้การค้า และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแล และในทางบัญชีบริหารซึ่งการจัดเตรียมสารสนเทศให้กับผู้บริหารที่เป็นพนักงานภายในองค์กร อย่างไรก็ตาม Chenhall (2008) ได้ให้คำนิยามของนวัตกรรมการบัญชีว่าเป็นกลยุทธ์ทางการบัญชีโดยเป็นการเชื่อมต่อกลยุทธ์จากห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร โดยจะต้องใช้เทคนิคทางการบัญชีที่เกี่ยวข้องเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำเชื่อถือได้ ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจและความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (Briers & Chua, 2001) ดังนั้น เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงควรเตรียมตัวให้พร้อมอยู่เสมอด้วยการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ปรับมุมมองและปรับทัศนคติ รวมทั้งปรับบทบาทให้ก้าวเดินไปพร้อมกับโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยจะต้องให้ความสำคัญกับเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้กับองค์กร (จักรกฤษณ์ พาราพันธกุล, 2562)

ทั้งนี้ในบริบทของการบริหารจัดการองค์กร นอกจากการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุดผู้บริหารองค์กรจะต้องตระหนักถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานหรือวิธีการทำงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ องค์กรจะต้องรู้จักสร้างแรงจูงใจเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรเหล่านั้นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสำหรับวิชาชีพบัญชีนั้น สมชาย เลิศภิรมย์สุข (2555) ได้นำเสนอการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย โดยมีโมเดล “ALERT” เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ (Awareness) การเรียนรู้ (Learning) การประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation) การให้รางวัล (Reward) และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Technology) โดยหากองค์กรใดมีการส่งเสริมครบทั้ง 5 ด้านแล้วนั้น ก็นำมาซึ่งผลการดำเนินงานและประสิทธิภาพในงานบัญชีที่ดีขึ้นได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าองค์กรใดที่มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี ก็จะส่งผลให้บุคลากรหรือผู้ทำบัญชีขององค์กรนั้น มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานมากขึ้น นำไปสู่การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีในการปฏิบัติงานมากขึ้น และจะนำไปสู่รายงานทางการเงินที่มีคุณภาพมากขึ้นเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาอิทธิพลขององค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินผ่านการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี ซึ่งผลการศึกษาคือจะเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงองค์กรให้เกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งการสนับสนุนให้เกิดการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีในการทำงานมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้รายงานทางการเงินมีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์ในการตัดสินใจทางธุรกิจต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีขององค์กรที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีของผู้ทำบัญชี
3. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการจัดทำรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชี
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลขององค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินผ่านการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 31,491 คน (นักวิชาการพาณิชย์ ส่วนงานผู้ทำบัญชี กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์, 28 พฤศจิกายน 2565) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Krejcie & Morgan (1970) กำหนดความคาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ เท่ากับ 5% ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 380 ราย อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 31 พฤษภาคม 2566 ซึ่งได้รับการตอบกลับจำนวนทั้งสิ้น 412 ชุด และได้คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด ซึ่งมากกว่าจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมที่คำนวณได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดซึ่งผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พบว่าทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Item-Objective Congruence Index) อยู่ในช่วง 0.67 - 1.00 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างต่ำควรเป็น 0.50 (Rovinelli & Hambleton, 1977) และผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าอยู่ในช่วง 0.817 – 0.902 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างต่ำควรเป็น 0.7 (Nunnally, 1978) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนรวมทั้งสิ้น 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และรูปแบบองค์กรที่ปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ ด้านการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการให้รางวัล และด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ข้อคำถามจำนวนรวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ด้าน ได้แก่ ด้านนวัตกรรมบัญชีการเงิน และด้านนวัตกรรมบัญชีบริหาร ข้อคำถามจำนวนรวมทั้งสิ้น 8 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงิน ประกอบด้วยข้อคำถาม 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความมีสาระสำคัญ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันต่อเวลา และด้านความเข้าใจได้ ข้อคำถามจำนวนรวมทั้งสิ้น 21 ข้อ

โดยแบบสอบถามส่วนที่ 2 - 4 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดย 1 คะแนน หมายถึง มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี มีระดับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี และมีระดับการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ ต่ำมาก ในขณะที่ 5 คะแนน หมายถึง มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี มีระดับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี และมีระดับการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ สูงมาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอด้วย ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในขณะที่ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี ระดับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี และระดับคุณภาพการจัดทำรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชี นำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรที่มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี / มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี / รายงานทางการเงินมีคุณภาพ อยู่ในระดับต่ำมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรที่มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี / มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี / รายงานทางการเงินมีคุณภาพ อยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรที่มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี / มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี / รายงานทางการเงินมีคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรที่มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี / มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี / รายงานทางการเงินมีคุณภาพ อยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรที่มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี / มีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี / รายงานทางการเงินมีคุณภาพ อยู่ในระดับสูงมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 - 4 มีขั้นตอนการทดสอบดังนี้

การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยให้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีเป็นตัวแปรอิสระ และคุณภาพรายงานทางการเงินเป็นตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยให้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีเป็นตัวแปรอิสระ และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีเป็นตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยให้ การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีเป็นตัวแปรอิสระ และคุณภาพรายงานทางการเงินเป็นตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การทดสอบสมมติฐานที่ 4 ใช้วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบอิทธิพลการส่งผ่าน (Mediator effect) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งทำการทดสอบ 2 โมเดล โดย โมเดลที่ 1 ทำการผ่านการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) อยู่ในกลุ่ม 1 | วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี

ทดสอบโดยกำหนดองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีเป็นตัวแปรอิสระ และคุณภาพรายงานทางการเงินเป็นตัวแปรตาม และโมเดลที่ 2 จะทำการเพิ่มตัวแปรการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีเป็นตัวแปรอิสระเพิ่มอีกหนึ่งตัว ซึ่งหากผลการทดสอบในโมเดลที่ 2 พบว่า เมื่อตัวแปรการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีมีนัยสำคัญทางสถิติ พร้อมกับตัวแปรองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีก็ยังคงมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีมีค่าลดลง ก็แสดงว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน (Partial Mediator) แต่หากพบว่าองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว แสดงว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีเป็นตัวแปรส่งผ่านแบบสมบูรณ์ (Full Mediator)

โดยการทดสอบสมมติฐานทั้ง 4 ข้อดังกล่าว สามารถนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 : องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
- สมมติฐานที่ 2 : องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีมีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี
- สมมติฐานที่ 3 : การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน
- สมมติฐานที่ 4 : องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ผ่านการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 ราย ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 80.25 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.25 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 74.75 มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 และปฏิบัติงานในองค์กรรูปแบบบริษัทจำกัด จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 81.75

ส่วนที่ 2 ระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี ระดับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี และระดับคุณภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี

องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปล ความหมาย	ลำดับ
1. ด้านการตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้	4.28	0.66	สูงมาก	3
2. ด้านการเรียนรู้	4.30	0.60	สูงมาก	2
3. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	4.08	0.70	สูง	4
4. ด้านการให้รางวัล	4.07	0.74	สูง	5
5. ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี	4.41	0.58	สูงมาก	1
รวม	4.23	0.55	สูงมาก	

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรความหมายขององค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี พบว่า ในภาพรวมผู้ทำบัญชีปฏิบัติงานอยู่ในองค์การที่มีเรียนรู้ทางการบัญชีอยู่ในระดับสูงมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.41 รองลงมาคือด้านการเรียนรู้ ด้านการตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการให้รางวัล โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30, 4.28, 4.08 และ 4.07 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรความหมายของการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี

การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปล ความหมาย	ลำดับ
1. นวัตกรรมทางบัญชีด้านการเงิน	4.06	0.63	สูง	2
2. นวัตกรรมทางบัญชีด้านบริหาร	4.14	0.57	สูง	1
รวม	4.10	0.52	สูง	

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรความหมายการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี พบว่า ในภาพรวมผู้ทำบัญชีการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีด้านบัญชีบริหาร เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.14 รองลงมาคือการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีด้านบัญชีการเงิน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรความหมายของคุณภาพรายงานทางการเงิน

คุณภาพรายงานทางการเงิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	การแปล ความหมาย	ลำดับ
1. ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.23	0.51	สูงมาก	4
2. ด้านความมีสาระสำคัญ	4.18	0.48	สูง	6
3. ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม	4.15	0.53	สูง	7
4. ด้านการเปรียบเทียบกันได้	4.32	0.46	สูงมาก	2
5. ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้	4.28	0.55	สูงมาก	3
6. ด้านความทันต่อเวลา	4.44	0.49	สูงมาก	1
7. ด้านความเข้าใจได้	4.21	0.48	สูงมาก	5
รวม	4.26	0.44	สูงมาก	

จากตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปรความหมายของคุณภาพรายงานทางการเงินพบว่า ในภาพรวมผู้ทำบัญชีมีการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพอยู่ในระดับสูงมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความทันต่อเวลา เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 4.44 รองลงมาคือด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความมีสาระสำคัญ และด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32, 4.28, 4.23, 4.21, 4.18 และ 4.15 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ด้วย สถิติการถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

ตัวแปร	Unstandardized		Standardized	P - value
	Coefficients		Coefficients	
	B	S.E.	β	
Constant	1.327	0.133		0.000*
องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี	0.651	0.031	0.713	0.000*
F = 454.089		P - value = 0.000*		R² = 0.509

* หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 , ตัวแปรตาม คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน

จากตารางที่ 4 พบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\beta = 0.713$, P-value = 0.000) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.509 หมายความว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีสามารถอธิบายคุณภาพรายงานทางการเงินได้ร้อยละ 50.90 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ด้วย สถิติการถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

ตัวแปร	Unstandardized		Standardized	P - value
	Coefficients		Coefficients	
	B	S.E.	β	
Constant	1.521	0.174		0.000*
องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี	0.550	0.040	0.550	0.000*
F = 454.089		P - value = 0.000*		R² = 0.303

* หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 , ตัวแปรตาม คือ การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี

จากตารางที่ 5 พบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีมีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\beta = 0.550$, P-value = 0.000) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.303 หมายความว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีสามารถอธิบายการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีได้ร้อยละ 30.30 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 2

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ด้วย สถิติการถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

ตัวแปร	Unstandardized		Standardized	P - value
	Coefficients		Coefficients	
	B	S.E.	β	
Constant	1.726	0.129		0.000*
การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี	0.614	0.032	0.673	0.000*
F = 454.089	P - value = 0.000*	R² = 0.452		

* หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 , ตัวแปรตาม คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน

จากตารางที่ 6 พบว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\beta = 0.673$, P-value = 0.000) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.452 หมายความว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีสามารถอธิบายคุณภาพรายงานทางการเงินได้ร้อยละ 45.20 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 3

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ด้วย สถิติการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

Model	ตัวแปร	Unstandardized		Standardized	P - value	VIF
		Coefficients		Coefficients		
		B	S.E.	β		
1	Constant	1.327	0.133		0.000*	
	องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี	0.651	0.031	0.713	0.000*	
	F = 454.089	P - value = 0.000*	R² = 0.509			
2	Constant	0.770	0.127		0.000*	
	องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี	0.449	0.032	0.492	0.000*	1.435
	การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี	0.366	0.033	0.402	0.000*	1.435
	F = 358.650	P - value = 0.000*	R² = 0.621	R² Change = 0.112		

* หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 , ตัวแปรตาม คือ คุณภาพรายงานทางการเงิน

จากตารางที่ 7 พบว่า ในโมเดลที่ 1 องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\beta = 0.713$, P-value = 0.000) เมื่อเพิ่มตัวแปรการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีเข้ามาในโมเดลที่ 2 พบว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\beta = 0.402$, P-value = 0.000) และทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยขององค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินลดลง แต่ยังคงมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ ($\beta = 0.492$, P-value = 0.000) หมายความว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีสามารถส่งผ่านอิทธิพลขององค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินได้เพียงบางส่วน จึงสามารถสรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี เป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน (Partial mediator) ในความสัมพันธ์ขององค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีและคุณภาพรายงานทางการเงิน

โดยในโมเดลที่ 2 พบว่า มีค่า สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.621 หมายความว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี สามารถร่วมกันอธิบายคุณภาพรายงานทางการเงินได้ร้อยละ 62.10 ซึ่งเพิ่มขึ้นการอธิบายผ่านองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีเพียงตัวแปรเดียว ร้อยละ 11.20

การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา พบว่า หากไม่คำนึงถึงอิทธิพลการส่งผ่านทางการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีจะมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน เท่ากับ 0.713 อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์อิทธิพลการส่งผ่านแล้วพบว่า บัญชี องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีจะมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพรายงานทางการเงินเหลือเพียง 0.492 แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี เท่ากับ 0.370 จึงทำให้อิทธิพลโดยรวมเพิ่มขึ้นจากเดิมโดยมีค่าเท่ากับ 0.862 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สรุปค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของความสัมพันธ์

ตัวแปร	อิทธิพล		
	ทางตรง	ทางอ้อม	รวม
ALO ---> QFR	0.713	-	0.713
AAI ---> QFR	0.673	-	0.673
ALO ---> AAI ---> QFR	0.492	0.370	0.862

หมายเหตุ: ALO = องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี, AAI = การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี, QFR คุณภาพรายงานทางการเงิน

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาอิทธิพลขององค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินผ่านการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี พบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีมีทั้งอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพรายงานทางการเงินผ่านการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโดยรวมพบว่า มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อผ่านการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี แสดงให้เห็นว่า การประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีสามารถส่งเสริมให้การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีนำไปสู่การจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพเพิ่มสูงขึ้นได้ ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน และมีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dachi et al. (2019); สรรีย์ จิริงคา (2563); ญัฐชนน นานิรัตศัย (2562); เนื่องจากองค์การที่แสดงออกถึงการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี จะการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การส่งเสริมด้านเทคโนโลยี ตลอดจนการให้ความสำคัญสนับสนุนของผู้บริหาร ทำให้บุคลากรภายใต้องค์การหรือในบริษัทนี้คือผู้ทำบัญชีขององค์การเกิดการพัฒนากทักษะ ความรู้ ความสามารถ ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาภัทร แสนอุบล (2562) ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ผู้ทำบัญชีที่ได้รับการส่งเสริมสรรมณะของตนเองที่สูงขึ้นแล้วนั้น สามารถนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้การในปฏิบัติงานมากขึ้น และนำไปสู่การจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพได้

นอกจากนี้ผลการศึกษาในครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นว่า นวัตกรรมทางการบัญชีส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน และมีบทบาทในการส่งผ่านในความสัมพันธ์ขององค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีที่มีต่อคุณภาพการรายงานทางการเงินขึ้นด้วย โดยเป็นตัวแปรที่ส่งเสริมให้เกิดคุณภาพการรายงานทางการเงินที่ดีมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Deshmukh (2006);

Hoffman & Rodriguez (2013); Intuit (2019) เนื่องจากการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตลอดจนนวัตกรรมทางการบัญชีมาใช้ในการปฏิบัติงานจะช่วยให้การเกิดปรับปรุงรายงานทางการเงินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยนวัตกรรมจะช่วยสร้างความสะดวกรวดเร็วส่งผลให้รายงานการเงินมีความทันต่อเวลา นอกจากนี้ยังสามารถตรวจสอบได้ว่ารายงานทางการเงินของกิจการนั้นมีความน่าเชื่อถือหรือมีความเที่ยงธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้รายงานทางการเงินนั้นเกิดคุณภาพเป็นไปตามกรอบแนวคิดการรายงานทางการเงิน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. องค์กรที่ต้องการเพิ่มคุณภาพของรายงานทางการเงิน ผู้บริหารองค์กรควรจัดให้มีการเปลี่ยนแปลงองค์การในแนวทางขององค์การแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชี โดยจะต้องสร้างการตระหนักรู้ การสร้างการเรียนรู้ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งควรจัดให้มีการให้รางวัลเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรทางการบัญชีที่ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางการบัญชีมีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

2. องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะต้องให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี ผ่านฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ เช่นการจัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้ทำบัญชีมีความเข้าใจในการนำนวัตกรรมทางการบัญชีใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานจริง และควรจะต้องจัดให้มีการส่งเสริมให้บุคลากรทางการบัญชีเกิดพฤติกรรมการสร้างสรรค์นวัตกรรมขึ้นควบคู่กันไป เพื่อที่จะสามารถสร้างสรรค์หรือต่อยอดนวัตกรรมทางการบัญชีสำหรับอนาคตได้ เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชีมีผลกระทบในทางบวกต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการบัญชี หรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคนวัตกรรมทางการบัญชีเพิ่มเติม ซึ่งจะนำไปสู่การขยายผลการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางการบัญชีมากขึ้น ซึ่งจะทำให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพที่ดีมากขึ้นเช่นเดียวกัน

2. การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบวิชาชีพด้านการทำบัญชีเท่านั้น จึงมีข้อเสนอแนะให้ ผู้วิจัยครั้งต่อไปทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิชาชีพบัญชีอื่น เช่น ด้านการสอบบัญชี ด้านบัญชีบริหาร หรือด้านบัญชีภาษี เป็นต้น รวมทั้งผู้วิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ นอกเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะนำไปสู่การขยายผลการศึกษาเพื่อเกิดการส่งเสริมนวัตกรรมทางการบัญชีอย่างกว้างขวางในทุก ๆ วิชาชีพบัญชี และครอบคลุมพื้นที่อื่น ๆ ในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ พาราพันธกุล. (2562). *สารจากนายกลสภาวิชาชีพบัญชี. รายงานประจำปี 2562*. กรุงเทพฯ: สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ฉัตรรัชดา วิโรจนรัตน์. (2561). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีปฏิบัติงานบัญชีสมัยใหม่, การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี, ความเชี่ยวชาญทางการบัญชี อย่างมีอาชีพที่มีต่อประสิทธิภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 11(1), 17-34
- ณัฐชนน นานิรติศัย. (2562). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ*. บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- นิภาภัทร แสนอุบล. (2562). อิทธิพลของนวัตกรรมการบัญชีและความได้เปรียบเชิงธุรกิจที่มีต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 8(16), 52 – 70.
- ประกาศสภาวิชาชีพบัญชีที่ 48/2563 เรื่อง กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน. (2563, 17 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 271 ง. หน้า 14.
- ราชิด ไชยรัตน์. (2563). *บทบาทนักบัญชีในโลกอนาคตจากนักบัญชีสู่กักบัญชีนวัตกรรม*. สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/126212>
- สมชาย เลิศภิรมย์สุข. (2555). *แนวทางการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย*. การจัดการบัญชีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สรารีย์ จิริงดา. (2563). *การพัฒนานวัตกรรมทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Ankrah, E., Mensah, C. C. Y. & Ofori-Atta, L. (2015). The Relevance of Accounting Information in the Management of Small Scale Businesses in the Yilo Krobo District in Ghana. *European Journal of Business and Management*, 7(8), 181-189.
- Briers, M., & Chua, W. F. (2001). The role of actor-networks and boundary objects in management accounting change: a field study of an implementation of activity-based costing. *Accounting, Organizations and Society*, 26, 237-26.
- Chenhall, R. H. (2008). Accounting for the horizontal organization: A review essay. *Accounting, Organizations and Society*, 33(4-5), 517-550.
- Dachi, A. I., Erlina, & Bukit, R. B (2019). Analysis of factor affecting the quality of financial statements using information technology as moderated variables in the government of the South Nias Regency. *Journal of Public Budgeting, Accounting and Finance*, 2(3), 1-13.
- Deshmukh, A. (2006). *A Framework for Digital Accounting*. In Potter, M. (Ed.). *Digital Accounting: The Effects of the Internet and ERP on Accounting*. United Kingdom: IRM Press:Idea Group Inc

- Hoffman, C., & Rodriguez, M. M. (2013). Digitizing Financial Reports –Issues and Insights: A Viewpoint. *The International Journal of Digital Accounting Research*, 13(6), 73–98.
- Intuit. (2019). *Report-Future of the Accounting Profession*. Retrieved January 20, 2023, from <https://www.thaiaccounting.com/single-post/2017/01/23/Intuit-2020-Report-Futureof-the-Accounting-Profession>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory*. 2nded. New York: McGraw-Hill.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-Referenced Test Item Validity. *Dutch Journal of Educational Research*. 2, 49-60.

Translated Thai References

- Parapuntakul, C. (2019). *Letter from the Chairman of Federation of Accounting Professions*. TFAC Annual report 2019. Bangkok: Federation of Accounting Professions (in Thai)
- Wirotrat, C. (2018). A Causal Relationship Model of Adaption Innovation and Modern Technology Accounting Practices, Continuing Professional Accounting Development, Professional Accounting Expertise on Performance Financial Report of Accountant in Thailand. *Journal of Modern Management Science*, 11(1), 17-34. (in Thai)
- Naniruttusai, N. (2019). *Factor Affecting the Quality of Financial Reporting According to the Thai Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities of SMEs: Special Development Zone*. Master of Accountancy, Prince of Songkhla University. (in Thai)
- Saenubon, N. (2019). Influences of Accounting Innovation and Competitive Advantage on Investors' Decision of Listed Companies in Thailand. *Journal of Management Science, Ubon Ratchathani University*, 8(16), 52 – 70. (in Thai)
- Announcement of the Federation of Accounting Professions No. 48/2020 on Conceptual Framework for Financial Reporting. (2020, 17 November). *Royal Gazette*. Volume 137, special section 271 D., page 14. (in Thai)
- Chairat, R. (2020). *The role of accountants in the future world from accountant to accountant innovator*. Federation of Accounting Professions. Retrieved November 25, 2023, from <https://www.thaiaccounting.com/single-post/2017/01/23/Intuit-2020-Report-Futureof-the-Accounting-Profession>. (in Thai)
- Lertpiromsuk, S. (2012). *An Approach to Development of Learning Organization for Accounting Profession in Thailand*. Doctoral of Management, Suan Dusit Rajabhat University. (in Thai)
- Jirungda, S. (2020). *Accounting Innovation Development of Small and Medium Enterprises*. Master of Business Administration, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. (in Thai)